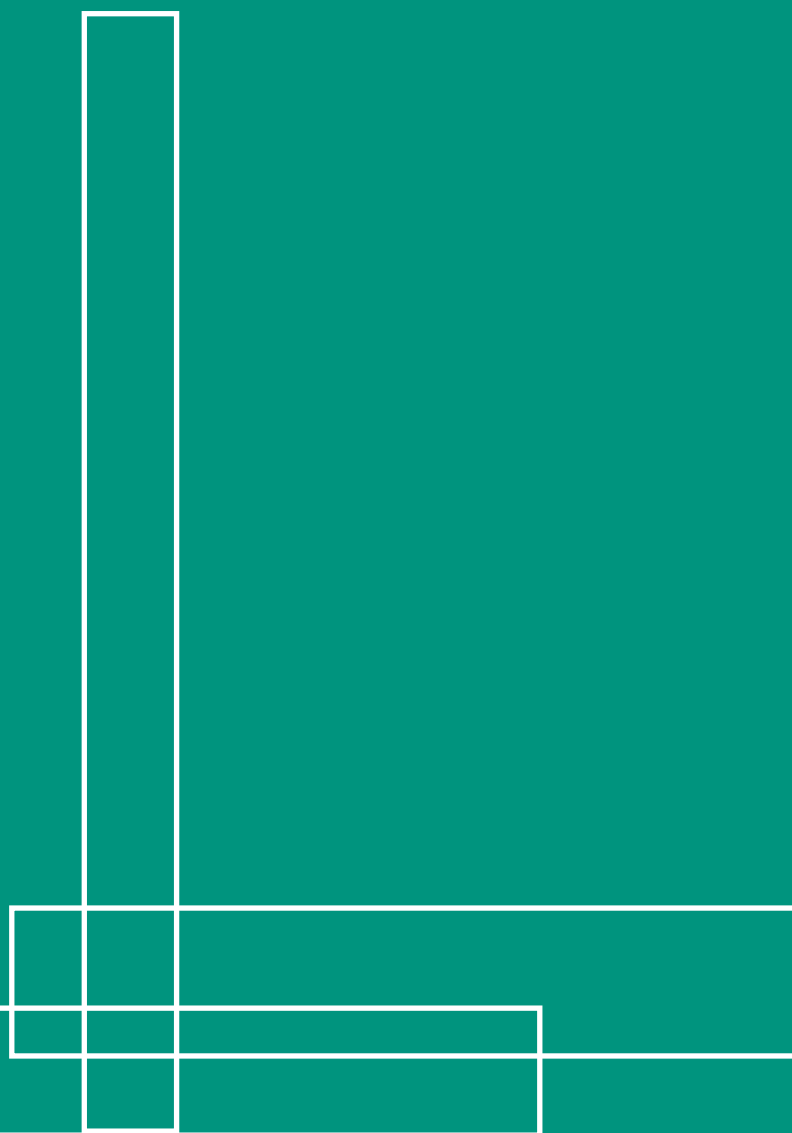

AVANCERAD

SPECIALISTSJUKSKÖTERSKA

ETT NYTT YRKE, EN NY MÖJLIGHET FÖR SVENSK HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Utgivare: Svensk sjuksköterskeförening & Vårdförbundet
info@swenurse.se
info@vardforbundet.se
Grafisk form: Losita Design AB
ISBN-NR: 978-91-85060-60-3
Tryck: Åtta45 2021

AVANCERAD SPECIALISTSJUKSKÖTERSKA

- ETT NYTT YRKE, EN NY MÖJLIGHET FÖR SVENSK HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Svensk sjukvård tampas med många utmaningar, exempelvis långa vårdköer, krav på hög tillgänglighet och bristande kontinuitet. Ökade krav från medborgarna tillsammans med en vård som alltmer bedrivs utanför sjukhuset innebär behov av nya arbetssätt och lösningar.

Vårdförbundet och Svensk sjuksköterskeförening anser att en väg till lösning är att introducera ett nytt yrke – den avancerade specialistsjuksköterskan.

Vad är en avancerad specialistsjuksköterska?

Den avancerade specialistsjuksköterskan finns redan i ett flertal länder runt om i världen och funktionen har utvecklats under många år. Den har också noga utvärderats i internationell forskning – och resultaten är positiva.

Kortfattat innebär funktionen en specialistsjuksköterska med fördjupad omvårdnadskompetens tillsammans med utökad medicinsk kunskap.

I Sverige har den avancerade specialistsjuksköterskan småskaligt introducerats inom till exempel kirurgi och primärvård, med positivt utfall, men Vårdförbundet och Svensk sjuksköterskeförening anser att yrket behöver implementeras inom flera områden. Utbildningen bör vara nationell och yrkestiteln behöver skyddas.

Sjuksköterskornas internationella organisation, *International Council of Nurses*, *ICN*, förordar två funktioner av den avancerade specialistsjuksköterskan.

- En med fördjupning inom ett specifikt ämnesområde som exempelvis diabetes eller onkologi, som genom sin kunskap kan utveckla specialistvården för patienten samt fungera som konsult för kollegor.
- En med bredare fördjupning inom olika typer av hälso- och sjukvård som kan arbeta självständigt med bedömning, diagnostisering och behandling inom exempelvis öppen- och kommunal vård.

”

YRKESTITELN
BEHÖVER
SKYDDAS

”

... GÖR VÅRDEN
MER JÄMLIK OCH
LÄTTILLGÄNGLIG

Vilka utmaningar finns i svensk hälso- och sjukvård?

Pandemin och Coronakommissionens utredning har tydliggjort stora brister inom svensk sjukvård.

Bland annat finns ett behov av ökad tillgängligheten och minskade väntetider för bedömningar och behandlingar. Framförallt har problem inom till exempel kommunal primärvård, med behov av fler sjuksköterskor, lyfts fram. En mer jämlik vård med bättre kontinuitet för multisjuka äldre patienter och personer med långvarig sjukdom behöver utvecklas.

Genom att introducera avancerade specialistsjuksköterskor inom exempelvis primärvård, äldrevård och akutsjukvård menar Vårdförbundet och Svensk sjuksköterskeförening att resurserna skulle kunna nyttjas mer optimalt samtidigt som vården i större utsträckning kan ges på rätt nivå.

Hur den avancerade specialistsjuksköterskan kan bidra

Den internationella forskning som finns ger starkt stöd för att den avancerade specialistsjuksköterskan bidrar till en bättre vårdkvalitet och kontinuitet, förkortar vårdförloppet och gör vården mer jämlik och lättillgänglig.

Funktionen har också visat sig vara kostnadseffektiv samtidigt som den ökar patienternas självständighet, tillfredsställelse och följsamhet samt skapar trygghet.

... inom vården av äldre:

Allt fler äldre får avancerad vård i hemmet. Många är långvarigt sjuka, med multipla sjukdomstillstånd och i behov av kvalificerad omvårdnad. Ändå har kommunal hälso- och sjukvård lägst andel specialistsjuksköterskor.

För patienterna inom äldrevården skulle en avancerad specialistsjuksköterska innebära ökad trygghet och livskvalitet med färre sjukhusinläggningar och minskad dödlighet till följd.

... inom primärvården:

Vården ska bedrivas i medborgarnas närhet. Detta ställer stora krav på preventiv kunskap och helhetsperspektiv, vilket ligger inom ramen för sjuksköterskans kunskapsområde.

Som ett sätt att tillgodose behoven som uppkommer av dessa nya arbetsätt skulle hälsomottagningar under ledning av den avancerade specialistsjuksköterskan med fördel kunna byggas upp.

... inom akut- och högspecialiserad vård:

Kortare sjukhusvistelser och utvecklingen av nya behandlingsmetoder ökar kraven på avancerad och fördjupad omvårdnadsexpertis inom specialiserad hälso- och sjukvård. Genom att se patientens hela situation kan en avancerad specialistsjuksköterska överbrygga såväl medicinska- som omvårdnadbehov.

Det finns forskning som stödjer att avancerade specialistsjuksköterskor inom såväl akutsjukvård som högspecialiserad vård kan både minska vårdtiderna och reducera vårdens kostnader.

Hur går det till?

Den avancerades specialistsjuksköterskans funktion ska;

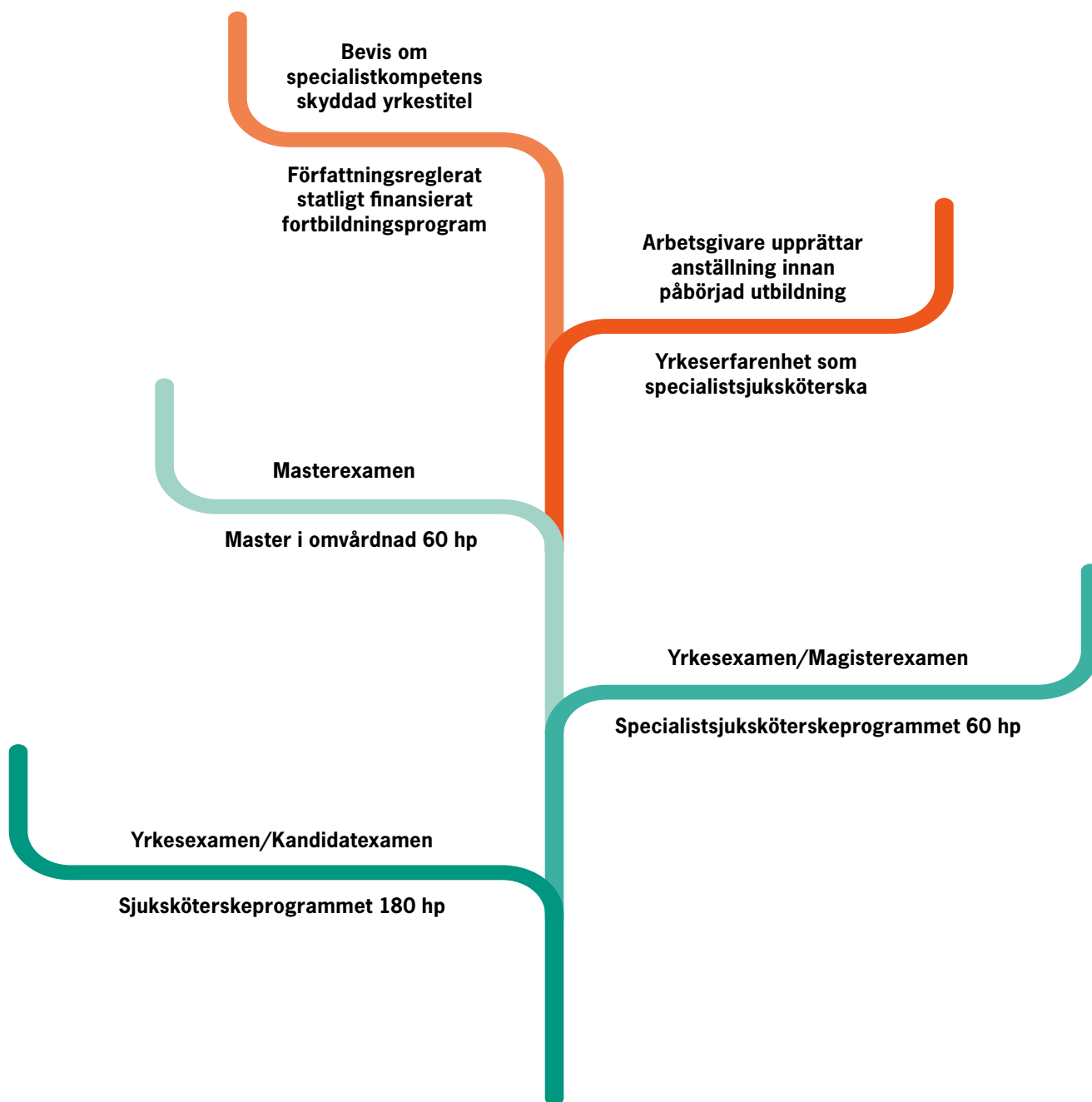
- vara tydlig och växa fram från verksamheternas behov, bidra till en personcentrerad vård som vilar på vetenskap, gedigen erfarenhet och hög kompetens
- leda till en säker och kvalitetsmässigt hög vård, stärka vårdkedjan och förbättra patientens väg genom vården
- planera för, genomföra och följa upp hälsofrämjande och förebyggande åtgärder.

Som en tydlig omvårdnadsledare arbetar den avancerade specialistsjuksköterskan kontinuerligt för att minska vårdkomplikationer och förkorta vårdtiderna. Genom sin stödjande, konsulterande och handledande funktion blir den avancerade specialistsjuksköterskan både en klinisk expert att diskutera svåra fall med, men också någon som får kollegorna att utvecklas i sina professioner.

”

.... MINSKAR VÅRDTIDERNA
OCH REDUCERAR VÅRDENS
KOSTNADER.

Utbildningsväg till avancerad specialistsjuksköterska

Utbildningsväg till avancerad specialistsjuksköterska

Vägen till avancerad specialistsjuksköterska förutsätter examen från specialistutbildning, masterexamen i omvårdnad och ett statligt reglerat fortbildningsprogram. För att kunna omsätta den teoretiska kunskapen i praktik är yrkeserfarenhet som specialistsjuksköterska nödvändig.

Fortbildningsprogrammet är verksamhetsanknutet och involverar arbetsgivare. Programmet tas fram i samarbete med Socialstyrelsen, professionsföreningar och lärosäten och ska leda till en skyddad yrkestitel.

Vilka möjligheter ger det nya yrket?

Idag finns få möjligheter för en erfaren sjuksköterska att avancera inom vården. Det gör att många väljer att lämna det patientnära arbetet för exempelvis chefspositioner, forskning eller pedagogiska uppdrag.

Att kunna välja vägen till avancerad specialistsjuksköterska skulle ge specialistsjuksköterskor möjlighet att fortsätta utvecklas i sin profession. Det skulle även ge vården en chans att behålla högutbildade och kompetenta sjuksköterskor i den patientnära vården.

”

... EN MÖJLIGHET FÖR SJUKSKÖTERSKOR
ATT FORTSÄTTA UTVECKLAS I SIN
PROFESSION.

